

במה דתנינן ביום שמת רבי בטלה כהונה, כלומר דאתעסקו ביה) **דלא שרא עלייהו רוח מסאבא.**

יעקב אילנא דחיי הוה, אמאי דחיל, דהא לא יכול לשלטאה עלוי. ועוד דהא כתיב והנה אנכי עמך וגו', אמאי הוה דחיל. ותו דהא כתיב ויפגעו בו מלאכי אלהים. אי משריין קדישין הוו עמיה אמאי הוה דחיל.

אלא כלא יאות הוה, ויעקב לא הוה בעי למסמך על ניסא דקדשא בריך הוא, בגין דחשוב דלאו איהו כדאי דקדשא בריך הוא יעביד ליה ניסא. מאי טעמא, בגין דלא פלח לאבוי ולאמיה בדקא יאות, ולא אשתדל באורייתא ונטל תרי אחיות. ואף על גב דכלא אתמר, ועם כל דא בעי ליה לבר נש למדחל תדיר ולצלאה קמי קדשא

לשון הקודש

בו מלאכי אלהים, אם מתנות קדושים היו עמו, למה היה פוחד?

אלא הכל היה נאה, ויעקב לא היה רוצה לסמך על גס של הקדוש ברוך הוא, משום שחשב שאינו כדאי שהקדוש ברוך הוא יעשה לו גס, מה הטעם? משום שלא עבד את אביו ואמו כראוי ולא השתדל בתורה ונשא שתי אחיות, ואף על גב שהכל

כמו אליהו בבית הקברות שמצאו אותו רבנן ושאלו אותו, ולא כהן הוא מר? אמר להם, צדיקים לא טמאים במיתתם, כמו ששנינו, ביום שמת רבי בטלה כהנה. כלומר שהתעסקו בו שלא שרתה עליהם רוח מסאבא.

יעקב היה עין החיים, למה פחד, שהרי לא יכול לשלט עליו? ועוד, שהרי כתוב והנה אנכי עמך וגו', למה היה פוחד? ועוד, שהרי כתוב ויפגעו

בְּרִידְ הוּא בְּעֻלּוֹתָא. דְּכִתִּיב אֲשֶׁרִי אָדָם מִפֶּחַד תָּמִיד
(וְלִמְדַחַל תְּדִיר קָמִי קִדְשָׁא בְּרִידְ הוּא) וְהָא אוֹקְמוּנָה.

תָּא חַזִּי, עֻלּוֹתָא דְאַבְהֵן קִיִּימוּ עֲלֵמָא, וְכֹל בְּנֵי
עֲלֵמָא עֲלִייהוּ קִיִּימֵי וְסִמְכִין. לְעֵלָם וְלְעֵלְמֵי
עֲלָמִין, לָא אֲתִנְשִׁי זְכוּתָא דְאַבְהֵן, בְּגִין דְזְכוּתָא
דְאַבְהֵן אִיהוּ קִיּוּמָא דְעִילָא וְתָתָא, וְקִיּוּמָא דְיַעֲקֹב
אִיהוּ קִיּוּמָא שְׁלִים יִתִּיר מִכְּלָהוּ. וּבְגִין כֶּךָ בְּשַׁעְתָּא
דְּעָאקוּ לְבָנָיו דְיַעֲקֹב, קִדְשָׁא בְּרִידְ הוּא אֲחֵמֵי קָמִיה
דְיִוְקָנָא דְיַעֲקֹב וְחַיִּים עַל עֲלֵמָא בְּמָה דְאֵת אָמַר, (ויקרא
כו) וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב. יַעֲקֹב בְּוֹא"ו, אֲמַאי
בְּוֹא"ו, בְּגִין דְאִיהוּ דְיִוְקָנָא דְיַעֲקֹב מִמֶּש.

תָּא חַזִּי, כֹּל מָאן דְחָמֵי לִיה לְיַעֲקֹב כְּמָאן דְאַסְתַּכֵּל
בְּאַסְפַּקְלָרְיָא דְנִהְרָא, וְהָא אֲתָמַר דְשׁוּפְרִיָּה

לשון הקודש

וְקִיּוּם שֶׁל יַעֲקֹב הוּא קִיּוּם שְׁלֵם יוֹתֵר
מִכֻּלָּם. וְלִכֵּן בְּשַׁעָה שְׁעָרָה לְבָנֵי יַעֲקֹב,
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹאֵה אֶת דְמוֹת
יַעֲקֹב וְחָס עַל הָעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
(ויקרא כו) וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב.
יַעֲקֹב בְּוֹא"ו, לְמָה בְּוֹא"ו? מְשׁוּם
שֶׁהוּא דְמוֹת שֶׁל יַעֲקֹב מִמֶּש.

בַּא רְאָה, כֹּל מִי שְׂרוּאָה אֶת יַעֲקֹב,
כְּמִי שֶׁמִּסְתַּכֵּל בְּאַסְפַּקְלָרְיָה הַמְּאִירָה
(תַּפְאֶרֶת), וְהֵרִי נֶאֱמַר שִׁיפִּיו שֶׁל יַעֲקֹב

נִתְבָּאֵר. וְעַם כֹּל זֶה צְרִיךְ לְאָדָם לְפָחַד
תָּמִיד וְלִהְתַּפַּלֵּל לְפָנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא בְּתַפְלָה, שֶׁכְּתוּב אֲשֶׁרִי אָדָם
מִפֶּחַד תָּמִיד וְלִפְחַד תָּמִיד מִלְּפָנֵי הַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא, וְהֵרִי פְּרִשׁוּהָ.

בַּא רְאָה, תַּפְלַת הָאֲבוֹת הַעֲמִידוֹ
עוֹלָם, וְכֹל בְּנֵי הָעוֹלָם עֲלֵיהֶם עוֹמְדִים
וְסוֹמְכִים, וְלְעוֹלָם וְלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים לֹא
נִשְׁכַּחַת זְכוּת הָאֲבוֹת, מְשׁוּם שֶׁזְכוּת
הָאֲבוֹת הִיא קִיּוּם שֶׁל מַעְלָה וּמִטָּה,

דִּיעֲקֹב בְּשׁוֹפְרֵיהּ דְּאָדָם קַדְמָאָה. אָמַר רַבִּי יִיסָא,
אֲנָא שְׂמַעְנָא דְכָל מָאן דְּאֶסְתַּבֵּל בְּחַלְמִיהּ וְחָמָא לִיהּ
לִיעֲקֹב מְקַסְטֵר בְּקוּסְפוּי, חֵינן אֶתוּסְפִין לִיהּ.

רַבִּי שְׂמַעוֹן אָמַר, הָא אֶתְמַר דְּדוֹד מְלָכָא עַד לָא
הָוָה, לָא הָוּוּ לִיהּ חַיִּים כְּלָל. בַּר דְּאָדָם
קַדְמָאָה יָהֵב לִיהּ שְׁבַעִין שָׁנִין מְדִילִיהּ, וְכֵךְ הָוָה
קִיּוּמִיהּ דְּדוֹד מְלָכָא שְׁבַעִין שָׁנִין הָוּוּ. וְקִיּוּמָא דְאָדָם
קַדְמָאָה אֶלְף שָׁנִין חֶסֶר שְׁבַעִין. אֶשְׁתַּכַּחוּ בְּהַיְי אֶלְף
שָׁנִין קַדְמָאִי, אָדָם הָרֵאשׁוֹן וְדוֹד מְלָכָא.

פְּתַח וְאָמַר (תהלים כא) חַיִּים שָׁאֵל מִמֶּךָ נְתַתָּה לוֹ אֶרְךָ
יָמִים עוֹלָם וְעַד. חַיִּים שָׁאֵל מִמֶּךָ, דָּא דוֹד
מְלָכָא. דְּהָא כִּד בְּרָא קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא גִּנְתָּא דְעַדְן
אֶטְוִיל בֵּיהּ נְשֻׁמְתָּא דְדוֹד מְלָכָא, וְאֶסְתַּבֵּל בֵּיהּ וְחַמֵּי
דְלִית לִיהּ חַיִּים מְדִילִיהּ כְּלוּם. וְקִיּוּמָא קַמִּיהּ כָּל

לשון הקודש

אָדָם הָרֵאשׁוֹן אֶלְף שָׁנָה חֶסֶר שְׁבַעִים.
נִמְצְאוּ בְּאֵלֶּה אֶלְף שָׁנִים רֵאשׁוֹנוֹת אָדָם
הָרֵאשׁוֹן וְדוֹד הַמְּלָךְ.

פְּתַח וְאָמַר, (תהלים כא) חַיִּים שָׁאֵל מִמֶּךָ
נְתַתָּה לוֹ אֶרְךָ יָמִים עוֹלָם וְעַד. חַיִּים
שָׁאֵל מִמֶּךָ - זֶה דוֹד הַמְּלָךְ. שְׁהֵרִי
בְּשִׁבְרָא הַקְּדוּשׁ בְּרִיךְ הוּא גִּן עַדְן, הַטְוִיל
בוֹ נְשֻׁמְת דוֹד הַמְּלָךְ, וְהֶסְתַּבֵּל בוֹ וְרֵאָה
שְׂאִין לוֹ חַיִּים מִשְׁלוֹ כְּלוּם וְעוֹמַד לְפָנָיו

כִּיפִיו שֶׁל אָדָם הָרֵאשׁוֹן. אָמַר רַבִּי
יִיסָא, אֲנִי שְׂמַעְתִּי, שְׁכַּל מִי שְׂמַסְתַּבֵּל
בְּחַלְמוֹ וְרֵאָה אֶת יַעֲקֹב מְעַטְף
בְּמַלְבוּשָׁיו, מֵתוּסְפִים לוֹ חַיִּים.

רַבִּי שְׂמַעוֹן אָמַר, הֵרִי נֶאֱמַר שְׁדוֹד
הַמְּלָךְ, עַד שְׁלֵא הָיָה, לֹא הָיוּ לוֹ חַיִּים
כְּלָל, פְּרַט לְזֶה שְׂאָדָם הָרֵאשׁוֹן נָתַן לוֹ
שְׁבַעִים שָׁנָה מִשְׁלוֹ, וְכֵךְ הָיָה קִיּוּמוֹ שֶׁל
דוֹד הַמְּלָךְ שְׁבַעִים שָׁנָה הָיוּ, וְקִיּוּם שֶׁל

יִזְמָא. בִּיּוֹן דְּבִרְא אָדָם הָרֵאשׁוֹן אָמַר הָא דְּדָאֵי
 קִיּוּמִיהּ, וּמֵאָדָם קְדָמָא הָוּוּ שְׁבַעִין שָׁנִין דְּאִתְקִיִּים
 דְּוֹד מְלָכָא בְּעֵלְמָא.

תו אֲבָהֵן שָׁבְקוּ לִיה מְחִייהוֹן כָּל חַד וְחַד, אֲבָרְהָם
 שָׁבַק לִיה, וְכֵן יַעֲקֹב וְיוֹסֵף. יַעֲחֹק לָא שָׁבַק לִיה
 כְּלוּם, בְּגִין דְּדוֹד מְלָכָא מְסֻטְרִיה קָא אֲתָא.

וְדָאֵי אֲבָרְהָם שָׁבַק לִיה חֲמֵשׁ שָׁנִין, דְּהוּה לִיה
 לְאִתְקִיִּמָא מָאָה וְתַמְנִין שָׁנִין, וְאִתְקִיִּים מָאָה
 וְשִׁבְעִין וְחֲמֵשׁ שָׁנִין, חֲסָרִין חֲמֵשׁ. יַעֲקֹב הוּוּ לִיה
 לְאִתְקִיִּמָא בְּעֵלְמָא כִּיּוּמֵי דְּאֲבָרְהָם, וְלֹא אִתְקִיִּים (ד)
 אֲלָא מָאָה וְאַרְבָּעִין וְשִׁבְעַת שָׁנִין, חֲסָרִים תַּמְנִיָּא
 וְעֶשְׂרִין. אֲשֵׁתִפְחוּ דְּאֲבָרְהָם וְיַעֲקֹב שָׁבְקוּ לִיה מְחִייהוֹן
 תַּלְתִּין וְתַלְתִּין שָׁנִין. יוֹסֵף דְּאִתְקִיִּים מָאָה וְעֶשְׂרִין שָׁנִין,
 הוּוּ לִיה לְאִתְקִיִּמָא מָאָה וְאַרְבָּעִין וְשִׁבְעַת שָׁנִין כִּיּוּמֵי

לשון הקודש

שְׁהִיָּה לוֹ לְהִתְקַיֵּם מָאָה וְשִׁמּוֹנִים שָׁנִים,
 וְהִתְקַיֵּם מָאָה וְשִׁבְעִין וְחֲמֵשׁ שָׁנִים,
 חֲסָרִים חֲמֵשׁ. יַעֲקֹב הָיָה לוֹ לְהִתְקַיֵּם
 בְּעוֹלָם כִּיּוּמֵי אֲבָרְהָם, וְלֹא הִתְקַיֵּם אֲלָא
 מָאָה וְאַרְבָּעִים וְשִׁבְעַת שָׁנִים. חֲסָרִים
 עֶשְׂרִים וְשִׁמּוֹנָה. נִמְצָא שְׁאֲבָרְהָם וְיַעֲקֹב
 הִשְׁאִירוּ לוֹ מְחִייהֶם שְׁלֹשִׁים וְשִׁלְשׁ
 שָׁנִים. יוֹסֵף שְׁהִתְקַיֵּם מָאָה וְעֶשְׂרִין שָׁנִים,
 הָיָה לוֹ לְהִתְקַיֵּם מָאָה וְאַרְבָּעִים וְשִׁבְעַת

כָּל הַיּוֹם. בִּיּוֹן שְׁנִבְרָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן,
 אָמַר, הֲרֵי וְדָאֵי קִיּוּמוֹ. וּמֵאָדָם הָרֵאשׁוֹן
 הָיוּ שְׁבַעִים שָׁנִים שְׁהִתְקַיֵּם דְּוֹד הַמְּלָךְ
 בְּעוֹלָם.

עוֹד הָאֲבוֹת הִשְׁאִירוּ לוֹ מְחִייהֶם כָּל
 אֶחָד וְאֶחָד. אֲבָרְהָם הִשְׁאִיר לוֹ, וְכֵן
 יַעֲקֹב וְיוֹסֵף. יַעֲחֹק לוֹ הִשְׁאִיר לוֹ כְּלוּם,
 מְשׁוּם שְׁדוֹד הַמְּלָךְ כָּא מְצִדוֹ.
 וְדָאֵי אֲבָרְהָם הִשְׁאִיר לוֹ חֲמֵשׁ שָׁנִים,

דַּיְעָקְבִי, וְחָסֵר מִנְהוֹן תְּלַתִּין וְשִׁבְעַ שְׁנִין. הָא שְׁבַעִין
שְׁנִין דְּשִׁבְקוֹ לִיה לְדוֹד מְלָכָא לְאַתְקִימָא בְּחוּן, וּבְחוּ
אַתְקִימִים דְּדוֹד בְּכָל אֵינוּן שְׁנִין דְּשִׁבְקוֹ לִיה אַבְתָּן.

וְאִי תִימָא יַצְחָק אִמָּאי לָא שָׁבַק לִיה כְּלוּם כְּתִיב
בְּגִין דְּאִיהוּ חֲשָׁךְ וְדוֹד מְסִטְרָא דְּחֲשָׁךְ קָא
אַתָּא, וּמֵאן דְּאִיהוּ בְּחֲשָׁךְ לִית לִיה נְהוּרָא כְּלָל וְלִית
לִיה חַיִּים. וּבְגִין כֶּךָ לָא הוּוּ לְדוֹד חַיִּים כְּלָל. אֲבָל
אֵלִין דְּהוּוּ לְחוּן נְהוּרָא, נְהִירוֹ לִיה לְדוֹד מְלָכָא,
וּמְנִיחָא אֲצִטְרִיךְ לְאַנְהָרָא וּלְמַחְוֵי לִיה חַיִּים, דְּהָא
מְסִטְרָא דְּחֲשָׁךְ לִית לִיה חַיִּים כְּלָל, וְעַל דָּא לָא אַתָּא
יַצְחָק בְּחוּשְׁבָנָא.

וְאִי תִימָא יוֹסֵף אִמָּאי יַתִּיר מְכַלְהוּ. אֵלָא וְדָאִי
יוֹסֵף בְּלַחְדוּרֵי, כְּכַלְהוּ בְּגִין דְּאִקְרִי צַדִּיק, וְדָא
הוּא דְּאַנְהִיר לְסִיחָרָא יַתִּיר מְכַלְהוּ. וּבְגִין כֶּךָ תֵּי

לשון הקודש

לו אור כָּלֵל וְאִין לוֹ חַיִּים, וְלִבְנֵי לָא הָיוּ
לְדוֹד חַיִּים כְּלָל. אֲבָל אֵלָּה שְׁהִיָּה לְהֵם
אור, הָאִירוּ לְדוֹד הַמְּלָךְ, וּמֵהֵם הֲצִטְרִיךְ
לְהָאִיר וְלְהַיּוֹת לוֹ חַיִּים, שְׁהִרֵי מֵצַד
הַחֲשָׁךְ אִין לוֹ חַיִּים כְּלָל, וְעַל זֶה כָּא
יַצְחָק בְּחֻשְׁבוֹן.

וְאִם תֵּימָא, לְמָה יוֹסֵף יוֹתֵר מְכַלְהֵם?
אֵלָּא וְדָאִי יוֹסֵף בְּלִבְדוֹ כְּמוֹ כְּלָם,

שְׁנִים בִּימֵי יַעֲקֹב, וְחָסֵר מֵהֵם שְׁלֹשִׁים
וְשִׁבְעַ שְׁנִים. הָרִי שְׁבַעִים שְׁנִים
שְׁהֲשֹׁאִירוּ לְדוֹד הַמְּלָךְ לְהִתְקַיֵּם בְּהֵם,
וּבְהֵם הִתְקַיֵּם דְּוֹד כְּכָל אוֹתָם הַשְׁנִים
שְׁהֲשֹׁאִירוּ לוֹ הָאֲבוֹת.

וְאִם תֵּימָא, לְמָה יַצְחָק לָא הַשֹּׁאִיר לוֹ
כְּלוּם כְּאֵלָּה? מִשּׁוּם שְׁהוּא חֲשָׁךְ, וְדוֹד
כָּא מֵצַד הַחֲשָׁךְ, וּמִי שְׁהוּא בְּחֲשָׁךְ אִין

שָׁבַק לִיָּה לְדוֹד מִלְּפָא יִתִּיר מִפְּלִהוּ חַיִּין, דְּכַתִּיב,
(בראשית א) וַיִּתֵּן אֲתָם אֱלֹהִים בְּרַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם לְהָאִיר
עַל הָאָרֶץ.

תָּא חַיִּי, יַעֲקֹב צְלוֹתִיה אָגִין לִיָּה מַעֲשׂוֹ, בְּגִין דְּבִעָא
לְסִלְקָא זְכוּתִיה לְבְנוֹי אֲבִתְרִיה וְלֹא לְאַפְקָא
לִיָּה הַשְׁתָּא לְגַבִּיה דְּעֵשׂוֹ. וְעַל דָּא צְלִי צְלוֹתִיה
לְקוּדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא, וְלֹא אִסְתְּמוּד עַל זְכוּתִיה,
לְשִׁיזְבָּא לִיָּה בְּגִינִיה:

וַיֹּאמֶר אִם יָבֹא עֵשׂוֹ אֶל הַמַּחֲנֶה הָאֶחָת וְהִפְתּוּ
וְהָיָה הַמַּחֲנֶה הַנֶּשְׂאָר לְפִלִּיטָה. תָּא חַיִּי, מַה
כְּתִיב וַיַּחֲזֵן אֶת הָעַם אֲשֶׁר אִתּוֹ וְאֶת הַצֹּאן וְאֶת
הַבָּקָר וְהַגְּמָלִים לְשֵׁנֵי מַחֲנֹת. אַמַּאי לְשֵׁנֵי מַחֲנֹת.
בְּגִין דְּאָמַר אִם יָבֹא עֵשׂוֹ אֶל הַמַּחֲנֶה הָאֶחָת וְהִפְתּוּ
וְהָיָה הַמַּחֲנֶה הַנֶּשְׂאָר לְפִלִּיטָה.

לשון הקודש

לְהַצִּילוּ בְּגִלְלָה.

וַיֹּאמֶר אִם יָבֹא עֵשׂוֹ אֶל הַמַּחֲנֶה
הָאֶחָת וְהִפְתּוּ וְהָיָה הַמַּחֲנֶה הַנֶּשְׂאָר
לְפִלִּיטָה. בַּא רְאָה מַה פְּתוּב, וַיַּחֲזֵן אֶת
הָעַם אֲשֶׁר אִתּוֹ וְאֶת הַצֹּאן וְאֶת הַבָּקָר
וְהַגְּמָלִים לְשֵׁנֵי מַחֲנֹת. לְמַה לְשֵׁנֵי
מַחֲנֹת? מִשּׁוּם שְׂאֵמַר, אִם יָבֹא עֵשׂוֹ
אֶל הַמַּחֲנֶה הָאֶחָת וְהִפְתּוּ וְהָיָה הַמַּחֲנֶה
הַנֶּשְׂאָר לְפִלִּיטָה.

מִשּׁוּם שְׂנַקְרָא צְדִיק, וְזֵהוּ שְׂמַאי
לְלַבְנָה יוֹתֵר מִכָּלֶם, וְלִכְּנֵן זֶה הַשְּׂאִיר
לְדוֹד הַמְּלֹךְ יוֹתֵר מִכָּלֶם חַיִּים, שְׂכַתוּב
(בראשית א) וַיִּתֵּן אֲתָם אֱלֹהִים בְּרַקִּיעַ
הַשָּׁמַיִם לְהָאִיר עַל הָאָרֶץ.

בַּא רְאָה, יַעֲקֹב, תְּפַלְתּוּ הַגְּנֵה עֲלֵינוּ
מַעֲשׂוֹ מִשּׁוּם שְׂרָצָה לְהַעֲבִיר זְכוּתוֹ
לְבְנוֹי אַחֲרָיו וְלֹא לְהוֹצִיא אוֹתָהּ עִבְשׁוֹ
אַצֵּל עֵשׂוֹ, וְעַל זֶה הַתְּפַלֵּל תְּפַלְתּוּ
לְקוּדְשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְלֹא סְמוּךְ עַל זְכוּתוֹ

תָּא חַזִי, שְׂכִינְתָא לָא עָדִיאַת מֵאֵהֶל לָאָה וּמֵאֵהֶל
 רַחֵל. אָמַר יַעֲקֹב יַדְעֵנָא דְהָא נְטִירוּ לֹון לְאֵלִין
 מִן קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. מָה עֵבֵד וַיִּשָּׂם אֶת הַשְּׂפָחוֹת
 וְאֶת יַלְדֵיהֶן רֵאשׁוּנָה, אָמַר אִם יִקְטִיל עֵשׂוֹ, לְאֵלִין
 יִקְטִיל. אָבֵל אֵלִין לָא מִסְתַּפִּינָא מִנֵּיהוּ, בְּגִין
 דְשְׂכִינְתָא עִמְהוֹן. וְעַל דָּא וְהָיָה הַמַּחֲנֶה הַנִּשְׁאָר
 לַפְּלִיטָה. בִּיּוֹן דְעֵבֵד הָאִי אֲתִקּוֹן צְלוֹתֵיהָ עֲלֵיהוּ,
 מָה כְּתִיב וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֱלֹהֵי אָבִי אֲבָרְכֶם וְאֱלֹהֵי
 אָבִי יִצְחָק יִי הָאֹמֵר אֵלַי שׁוּב לְאַרְצְךָ וּלְמוֹלְדֹתְךָ
 וְאֲטִיבָה עִמָּךְ.

רַבִּי יוֹסִי פִתַּח וְאָמַר (תהלים קב) תִּפְלָה לְעֵנִי כִי יַעֲטֹף
 וּלְפָנַי יִי יִשְׁפֹךְ שִׁיחוֹ. הָאִי קָרָא אוֹקְמוּהָ בְּכַמָּה
 אֲתֵר. אֵלָּא דְדוּד מְלַפָּא אָמַר דָּא כִּד אֲסַתְּבַל וְחָמָא
 בְּמַלְי דְמִסְכְּנָא, וְאֲסַתְּבַל בֵּיתָ כִּד הוּוּ אָזִיל וְעָרַק

לשון הקודש

וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֱלֹהֵי אָבִי אֲבָרְכֶם וְאֱלֹהֵי
 אָבִי יִצְחָק הִי הָאֹמֵר אֵלַי שׁוּב לְאַרְצְךָ
 וּלְמוֹלְדֹתְךָ וְאֲטִיבָה עִמָּךְ.

רַבִּי יוֹסִי פִתַּח וְאָמַר, (תהלים קב) תִּפְלָה
 לְעֵנִי כִי יַעֲטֹף וּלְפָנַי הִי יִשְׁפֹךְ שִׁיחוֹ.
 פְּסוּק זֶה בְּאֵרוֹהוּ בְּכַמָּה מְקוּמוֹת. אֵלָּא
 דְדוּד הַמְלַפָּא אָמַר אֶת זֶה בְּשֵׁהסְתַבַּל
 וְרָאָה בְּדַבְרֵי הָעֵנִי, וְהִסְתַּבַּל בּו
 בְּשֵׁהיָה הוֹלֵךְ וּבּוֹרַח מִלְּפָנַי חֲמִיו אָמַר

כֵּאֵל רָאָה שְׂשִׁכְנֵיהָ לָא זָוָה מֵאֵהֶל לָאָה
 וּמֵאֵהֶל רַחֵל. אָמַר יַעֲקֹב, יַדְעֵתִי שְׁהֲרִי
 שְׂמִירָה לְאֵלָה מְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. מָה
 עֲשָׂה? וַיִּשָּׂם אֶת הַשְּׂפָחוֹת וְאֶת יַלְדֵיהֶן
 רֵאשׁוּנָה. אָמַר, אִם יִהְרַג עֵשׂוֹ – יִהְרַג
 אֶת אֵלָה, אָבֵל אֵלָה אֵינִי פּוֹחֵד מֵהֶם,
 מִשּׁוּם שְׂשִׁכְנֵיהָ עִמְהֶם, וְעַל זֶה – וְהָיָה
 הַמַּחֲנֶה הַנִּשְׁאָר לַפְּלִיטָה. בִּיּוֹן שְׂעֵשָׂה
 אֶת זֶה, תִּקּוֹן תִּפְלָתוֹ עֲלֵיהֶם, מָה כְּתוּב?

מִקְמִי חָמוּי אָמַר דָּא. תְּפִלָּה לְעֵנִי, דָּא הִיא צְלוֹתָא
 דְּבַעֵי מִסְכְּנָא קָמִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְדָא צְלוֹתָא
 דְּאַקְדִּימַת לְכָל צְלוֹתְהוֹן דְּעֵלְמָא.

כְּתִיב הֲבֵא תְּפִלָּה לְעֵנִי וּכְתִיב הֲתָם ^(תהלים ז) תְּפִלָּה
 לְמֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים, מֶה בֵּין הָאִי לְהָאִי.
 אֵלָא דָּא תְּפִלָּה שְׁל יַד וְדָא תְּפִלָּה שְׁל רֹאשׁ, וְלִית
 לְאַפְרָשָׁא בֵּין הָאִי תְּפִלָּה לְעֵנִי וּבֵין תְּפִלָּה לְמֹשֶׁה
 אִישׁ הָאֱלֹהִים, וְתַרְוֵייהוּ שְׁקוּלִין כְּתִיד.

וְעַל דָּא צְלוֹתָא דְּעֵנִי אַקְדִּימַת קָמִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא מְכַל צְלוֹתֵין דְּעֵלְמָא, בְּגִין דְּכְתִיב, ^{(תהלים}
 כב) כִּי לֹא בָזָה וְלֹא שִׁקֵּץ עֵנֹת עֵנִי וְגו'. תָּא חֲזִי,
 תְּפִלָּה לְעֵנִי, דָּא תְּפִלָּה שְׁל יַד. דְּעֵנִי אַתְדַּבֵּק
 בְּמִסְכְּנוֹתֶיהָ, כְּמֵאן דְּלִית לִיהּ מִנְרַמְיָה כְּלוּם.

לשון הקודש

לְעֵנִי הוּוּ וּבֵין תְּפִלָּה לְמֹשֶׁה אִישׁ
 הָאֱלֹהִים, וּשְׁתִּיחֵן שְׁקוּלוֹת כְּאַחַת.
 וְעַל זֶה תְּפִלַּת הָעֵנִי מְקַדֶּמָּה לְפָנֵי
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְכַל תְּפִלוֹת הָעוֹלָם,
 מִשּׁוּם שְׂכַתוּב (שם כב) כִּי לֹא בָזָה וְלֹא
 שִׁקֵּץ עֵנֹת עֵנִי וְגו'. כֹּא רָאָה, תְּפִלָּה
 לְעֵנִי זֶה תְּפִלָּה שְׁל יַד, שְׁהָעֵנִי דְּבוּק
 בְּעֵנֵי כְּמִי שְׂאִין לוֹ מַעְצָמוֹ כְּלוּם.

זֶה. תְּפִלָּה לְעֵנִי - זֶה הִיא תְּפִלָּה שְׂמַבְבֵּשׁ
 הָעֵנִי לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְזֶה
 הַתְּפִלָּה שְׂמַקְדֶּמָּה אֶת כָּל תְּפִלוֹת
 הָעוֹלָם.

כְּתוּב כְּאֵן תְּפִלָּה לְעֵנִי, וּכְתוּב שָׁם (שם
 ז) תְּפִלָּה לְמֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים. מֶה בֵּין
 זֶה לְזֶה? אֵלָא זֶה תְּפִלָּה שְׁל יַד, וְזֶה תְּפִלָּה
 שְׁל רֹאשׁ, וְאִין לְהַפְרִיד בֵּין הַתְּפִלָּה

דָּבַר אַחַר תְּפִלָּה דָּא מִשָּׁה. לְעֵנִי דָּא דוּד.
כִּי יַעֲטֹף, כִּד אַתְּכַפֵּינָא סִיחָרָא וְאַתְּכַפֵּי
שְׂמִישָׁא מִינָהּ. וְלִפְנֵי יי יִשְׁפֹךְ שִׁיחוֹ, בְּגִין
לְאַתְחַבְרָא בְּהֵדִי שְׂמִישָׁא.

תָּא חַזִּי, צְלוּתָא דְכָל בְּנֵי נֶשָׂא צְלוּתָא. וְצְלוּתָא
דְמִסְכָּנָא אִיהִי צְלוּתָא דְקוּימָא קַמִּיהּ דְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא וְתָבֵר תְּרַעֲוִין וּפְתַחֲוִין וְעָאלַת לְאַתְקַבְּלָא
קַמִּיהּ דְדָא הוּא דְכְּתִיב, (שמות כב) וְהָיָה כִּי יִצְעַק אֵלַי
וְשָׁמַעְתִּי כִּי חֲנוּן אָנִי, וּכְתִיב שָׁמַע אֲשַׁמַּע צַעֲקָתוֹ.
וְלִפְנֵי יי יִשְׁפֹךְ שִׁיחוֹ, כְּמָאן דְּמִתְרַעַם עַל דִּינֵי
דְקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר צְלוּתְהוֹן דְּצַדִּיקֵיָא חֲדוּתָא
לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל (דף קסט ע"א) לְאַתְעַטְרָא קַמִּיהּ
קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּגִין כְּדָ חֲבִיבָא הוּא יְתִיר קַמִּיהּ

לשון הקודש

לְהַתְקַבֵּל לְפָנָיו. וְהוּוּ שְׂכַתוּב (שמות כב)
וְהָיָה כִּי יִצְעַק אֵלַי וְשָׁמַעְתִּי כִּי חֲנוּן אָנִי,
וּכְתוּב שָׁמַע אֲשַׁמַּע צַעֲקָתוֹ. וְלִפְנֵי ה' יִשְׁפֹךְ
שִׁיחוֹ - כְּמִי שְׂמִתְרַעַם עַל דִּין

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, תְּפִלוֹת הַצַּדִּיקִים
חֲדוּהָ לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל לְהַתְעַטֵּר לְפָנָיו
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. מְשׁוּם זֶה חֲבִיבָהּ

דְּבַר אַחַר, תְּפִלָּה - זֶה מִשָּׁה, לְעֵנִי -
זֶה דוּד, כִּי יַעֲטֹף - כְּשִׁמְתַּפְסָה הַלְבָנָה
וּמִתְפַּסָּה הַשֶּׁמֶשׁ מִמְּנָה, וְלִפְנֵי ה' יִשְׁפֹךְ
שִׁיחוֹ - כְּדִי לְהַתְחַבֵּר עִם הַשֶּׁמֶשׁ.

כֵּן רָאָה, הַתְּפִלָּה שֶׁל כָּל בְּנֵי אָדָם
תְּפִלָּה, וְתְפִלַּת הָעֵנִי הִיא תְּפִלָּה
שְׂעוּמָדַת לְפָנָיו הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
וְשׁוֹבְרַת שְׁעָרִים וּפְתַחֲוִים וְנִכְנְסַת

קָדְשָׁא בְּרִידָא הוּא. וּבְגִין כֶּךָ קְדָשָׁא בְּרִידָא הוּא תְּאִיב
לְצִלוֹתְהוֹן דְּצַדִּיקָיָא בְּשַׁעֲתָא דְאַצְטְרִידָא לִזְוֵן, בְּגִין
דִּידְעֵי לְרַצוּי לְמַאֲרִיהוֹן.

מַה כְּתִיב בֵּיהּ בְּיַעֲקֹב אֱלֹהֵי אָבִי אֲבָרְהָם וְאֱלֹהֵי
אָבִי יַעֲקֹב יְיָ הָאֹמֵר אֵלַי שׁוּב וְגו', אַעֲטֵר
וְאֶקְשֶׁר קְשׁוּרָא בְּקְשׁוּרָא חַד בְּדָקָא חַוֵּי. אֱלֹהֵי אָבִי
אֲבָרְהָם לִימִינָא, וְאֱלֹהֵי אָבִי יַעֲקֹב לְשִׁמְאַלָּא. הָאֹמֵר
אֵלַי, הֲכָא תְּלִי מְלָה לְאַתְעֲטָרָא לְאַתְרֵיהּ בִּנְיַיְהוּ.
שׁוּב לְאַרְצְךָ וּלְמוֹלַדְתְּךָ וְאִיטִיבָה עִמָּךְ:

קְטַנְתִּי מִכָּל הַחֲסָדִים, אִמָּא הָהּ אַצְטְרִידָא הָאֵי עִם
הָאֵי. אֵלָּא אָמַר יַעֲקֹב אֶתְ אֲבִטְחָתִי לִי
לְאוֹטְבָא עִמִּי, וְאַנָּא יַדְעֵנָא דְכָל עוֹבְדָךְ כְּלָחוּ עַל
תְּנַאי. הָא אֲנָא לִית בִּי זְכוּתָא דְהָא קְטַנְתִּי מִכָּל
הַחֲסָדִים וּמִכָּל הָאֲמֵת אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת עַבְדְּךָ, וְכָל
מַה דְעַבְדַּת לִי עַד יוֹמָא לָאו בְּגִין זְכוּתָאֵי הָהּ אֵלָּא

לשון הקודש

אָבִי יַעֲקֹב לְשִׁמְאַל. הָאֹמֵר אֵלַי – פֶּאן
תְּלָה הַדְּבַר לְהַתְעַטֵּר לְמִקוּמוּ בִּינֵיהֶם.
שׁוּב לְאַרְצְךָ וּלְמוֹלַדְתְּךָ וְאִיטִיבָה עִמָּךְ.
קְטַנְתִּי מִכָּל הַחֲסָדִים. לְמַה הִיזָה צְרִידָא
זֶה עִם זֶה? אֵלָּא, אָמַר יַעֲקֹב, אֶתְהּ
הַבְטַחְתִּי לִי לְהִיטִיב עִמִּי, וְאַנִּי יַדְעֵתִי
שֶׁכָּל מַעֲשֵׂיךָ כָּלָם הֵם עַל תְּנַאי, הֲרֵי אָנִי
אֵין בִּי זְכוּת, שְׁהֲרִי קְטַנְתִּי מִכָּל

היא יותר לפני הקדוש ברוך הוא, וְלִבְנֵי
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא תֵּאֵב לְתַפְלוֹת
הַצַּדִּיקִים בְּשַׁעֲהַ שְׁצַרִידָא לְהֵם, מִשׁוּם
שׁוֹדְעִים לְרַצוֹת אֶת רַבּוֹנֵם.

מַה כְּתוּב בְּיַעֲקֹב? אֱלֹהֵי אָבִי אֲבָרְהָם
וְאֱלֹהֵי אָבִי יַעֲקֹב הִי הָאֹמֵר אֵלַי שׁוּב
וְגו'. הַתְעַטֵּר וְנִקְשֶׁר קְשֶׁר בְּקְשֶׁר אַחַד
כְּרַאוּי אֱלֹהֵי אָבִי אֲבָרְהָם לִימִין, וְאֱלֹהֵי

בְּגִינָךְ הוּא דְעֵבְרֵת לִי, וְהָהוּא טִיבוּ וּקְשׁוּט בְּגִינָךְ
 הָיָה. דְּהָא כַד עֵבְרָנָא בְּקַדְמִיתָא דְתַוּינָא אָזִיל מִקַּמֵּי
 דְעֵשׂוֹ, יְחִידַי עֵבְרָנָא לִיה לְהָהוּא נִהְרָא, וְאַנְתָּ
 עֵבְרִית עַמֵּי טִיבוּ וּקְשׁוּט. וְהָא אָנָּא הַשְׁתָּא מַעְבַּר
 לִיה בְּתַרֵּי מִשִּׁירֵינִי, אֵינֵזֶן תְּרִין מִשִּׁירֵינִי דְפָלִיג.

עַד הָכָא סְדוּרָא דְשַׁבְחָא דְמֵאֲרִיָּה, מִכָּאן וְלַהֲלָאָה
 בָּעָא מַה דְאַצְטְרִיךְ לִיה. לְאַחֲזָאָה לְכָל בְּנֵי
 עֲלָמָא, דְאַצְטְרִיךְ לִיה לְבַר נָשׁ לְסִדְרָא שַׁבְחָא
 דְמֵאֲרִיָּה בְּקַדְמִיתָא, וְלִבְתַּר יַבְעֵי בְּעוֹתִיָּה. דְהִכֵּי עֵבֶר
 יַעֲקֹב, בְּקַדְמִיתָא סִדְר שַׁבְחָא דְמֵרִיָּה, וְלִבְתַּר דְסִדְר
 שַׁבְחָא אָמַר בְּעוֹתִיָּה דְאַצְטְרִיךְ לִיה.

הָדָא הוּא דְכְתִיב הַצִּילֵנִי נָא מִיַּד אָחִי מִיַּד עֵשׂוֹ
 כִּי יֵרָא אָנֹכִי אֹתוֹ פֶּן יִבֹּא וְהִכְנִי אִם עַל בָּנִים.
 מִכָּאן, מָאן דְּעָלִי צְלוֹתִיָּה דְבָעֵי לְפָרְשָׁא מְלוּי כְּדַקָּא

לשון הקודש

עַד כָּאן סְדוּר הַשַּׁבַּח שֶׁל רַבּוּנוּ. מִכָּאן
 וְלַהֲבֹא בְּקֶשׁ מַה שְּׂאֲרִיךְ לוֹ, לְהִרְאוֹת
 לְכָל בְּנֵי הָעוֹלָם שְׂאֲרִיךְ לוֹ לְאָדָם לְסִדְר
 שַׁבַּח שֶׁל אֲדוּנֵנוּ בַּתְּחִלָּה, וְאַחַר וּבְקֶשׁ
 בְּקִשׁוֹתָיו. שְׂפָד עֲשֵׂה יַעֲקֹב – בַּתְּחִלָּה
 סִדְר שַׁבְחָתוֹ שֶׁל קוּנֵנוּ, וְאַחַר שְׂפָד
 הַשַּׁבַּח, אָמַר בְּקִשְׁתּוֹ שְׂהַצְטְרִיךְ לָהּ.

זְהוּ שְׂפָתוֹכֵנוּ: הַצִּילֵנִי נָא מִיַּד אָחִי מִיַּד
 עֵשׂוֹ כִּי יֵרָא אָנֹכִי אֹתוֹ פֶּן יִבֹּא וְהִכְנִי

הַחֲסָדִים וּמְכַל הָאֲמֵת אֲשֶׁר עֲשִׂית אֵת
 עֲבָדֶיךָ. וְכָל מַה שְּׂעֲשִׂית לִי עַד הַיּוֹם, לֹא
 בְּשִׁבִיל זְכוּתִי הָיָה, אֶלָּא בְּגִלְגָּל הוּא
 שְׂעֲשִׂית לִי. וְאוֹתוֹ טוֹב וְאֲמֵת בְּגִלְגָּל
 הָיָה, שְׂהָרִי בְּשַׁעֲבֵרְתִי בַּתְּחִלָּה, שְׂהֵיִיתִי
 הוֹלֵךְ מִלְּפָנֵי עֵשׂוֹ, וְיְחִידֵי עֵבְרַתִּי אֵת
 אוֹתוֹ נִהְרָא, וְאַתָּה עֲשִׂית עַמִּי טוֹב וְאֲמֵת,
 וְהָרִי אֲנִי עֲבָשׁוּ עוֹבֵר אוֹתוֹ בְּשִׁנֵּי
 מַחְנֹתַי, הֵם שְׁנֵי הַמַּחְנֹת שְׂחָלְקִי.

יָאוֹת. הַצִּילֵנִי נָא, וְאִי תִימָא דְהָא שׁוֹבֵת לִי מִלְבָּן.
 מִיַּד אָחִי. וְאִי תִימָא קְרִיבִין אוֹחְרָנִין סְתָם, אֲחִין
 אֶקְרוּן, מִיַּד עֲשׂוֹ. מָאִי טַעְמָא, בְּגִין לְפָרְשָׁא מְלָה
 כְּדָקָא יָאוֹת. וְאִי תִימָא אֲנָא אֲמָאִי אֶצְטְרִיד, כִּי יֵרָא
 אֲנִכִי אֲתוּ פִן יָבֹא וְהַפְנִי. בְּגִין לְאַשְׁתְּמוּדְעָא מְלָה
 לְעִילָא וּלְפָרְשָׁא לָהּ כְּדָקָא יָאוֹת, וְלֹא יִסְתִּים מְלָה:

וְאַתָּה אָמַרְתָּ הֵיטֵב אֵיטִיב עַמְּךָ וְגו'. וְאַתָּה אָמַרְתָּ
 הֵיטֵב אֵיטִיב, מָאִי וְאַתָּה. כְּמָה דְאַתָּה אָמַר
 (נחמיה ט) וְאַתָּה מְחַיֶּה אֶת כָּלֶם, אוֹף הָכָא וְאַתָּה אָמַרְתָּ.

תָּא חַיִּי, דְדוּד מְלָבָא אָמַר (תהלים יט) יְהִיו לְרָצוֹן אֲמָרִי
 כִּי, אֵלִין מְלִין דְאַתְפָּרְשׁוּן. וְהַגִּיזוּן לְבִי, אֵלִין
 מְלִין דְסִתִּימָן דְלֹא יָכִיל כִּר נָשׁ לְפָרְשָׁא לִזְן כְּפִוּמִיהּ,
 דָּא הוּא הַגִּיזוּן דְאִיהוּ בְלָבָא דְלֹא יָכִיל לְאַתְפָּרְשָׁא.

לשון הקודש

וְאַתָּה אָמַרְתָּ הֵיטֵב אֵיטִיב עַמְּךָ וְגו'.
 וְאַתָּה אָמַרְתָּ הֵיטֵב אֵיטִיב, כִּה זֶה
 וְאַתָּה? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (נחמיה ט) וְאַתָּה מְחַיֶּה
 אֶת כָּלֶם. אִף כָּאן וְאַתָּה אָמַרְתָּ.
 כִּי רָאִה, דְדוּד הַמְלֶךְ אָמַר, (תהלים יט) יְהִיו
 לְרָצוֹן אֲמָרִי כִי, אֵלִין דְבָרִים שֶׁהִתְפָּרְשׁוּן.
 וְהַגִּיזוּן לְבִי – אֵלִין דְבָרִים נִסְתָּרִים שֶׁלֹּא
 יָכוּל כָּן אָדָם לְפָרְשׂם כְּפִי, זֶהוּ הַגִּיזוּן,
 שֶׁהוּא בְלָב, שֶׁלֹּא יָכוּל לְהִתְפָּרֵשׁ.

אִם עַל בְּנִים. מִכָּאן, מִי שֶׁמִּתְפַּלֵּל
 תְּפִלָּתוֹ שֶׁצְרִיךְ לְפָרֵשׁ דְבָרָיו כְּרָאוּי.
 הַצִּילֵנִי נָא. וְאִם תֹּאמַר שֶׁהָרִי הַצִּלְתֵּנִי
 מִלְבָּן – מִיַּד אָחִי. וְאִם תֹּאמַר קְרוֹבִים
 אֲחֵרִים סְתָם נִקְרָאִים אֲחִים – מִיַּד עֲשׂוֹ.
 כִּי הַטַּעַם? בְּשֶׁבִיל לְפָרֵשׁ הַדָּבָר כְּרָאוּי.
 וְאִם תֹּאמַר, אֲנִי לְמָה אֶצְטְרִיד? כִּי יֵרָא
 אֲנִכִי אֲתוּ פִן יָבֹא וְהַפְנִי. כְּדִי לְהוֹדֵעַ
 דְבָר לְמַעַלְהּ וּלְפָרְשׂוּ כְּרָאוּי, וְלֹא יִסְתִּיר
 הַדָּבָר.

וְעַל דָּא אֲצַטְרִיךְ מַלְכָּה לְאַתְפָּרְשָׁא בְּפוּמָא, וּמַלְכָּה
 דְּתַלְיָא בְּלִבָּא, וְכֹלָא רָזָא אִיהוּ. חַד לְקַבֵּל
 דְּרַגְנָא תַתְּאָה, וְחַד לְקַבֵּל דְּרַגְנָא עֲלָאָה. מַלְכָּה
 דְּאַתְפָּרְשָׁא לְקַבֵּל דְּרַגְנָא תַתְּאָה דְּאַצְטְרִיךְ
 לְאַתְפָּרְשָׁא. הַחֵוּא דְּתַלְיָא בְּלִבָּא אִיהוּ לְקַבֵּל דְּרַגְנָא
 פְּנִימָאָה יְתִיר, וְכֹלָא כְּחַדָּא אִיהוּ. וְעַל דָּא אָמַר יְהוּ
 לְרַצוֹן אֲמִירי פִי וְהִגִּיזוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ וְגו'.

בְּגִזוֹנָא דָּא אָמַר יַעֲקֹב, בְּקַדְמִיתָא פָּרִישׁ מַלְכָּה
 בְּדָקָא יְאוּת, וּלְבַתֵּר סְתִים מַלְכָּה דְּאִיהִי
 תַלְיָא בְּהִגִּיזוֹנָא דְּלִבָּא דְּלֹא אֲצַטְרִיךְ לְפָרְשָׁא. דְּכַתִּיב,
 (בראשית לב) וְשִׁמְתִי אֶת זְרַעְךָ כְּחוֹל הַיָּם אֲשֶׁר לֹא יִסְפֵּר
 מֵרֹב. הָכֵא אִיהוּ מַלְכָּה דְּתַלְיָא בְּלִבָּא דְּלֹא אֲצַטְרִיךְ
 לְפָרְשָׁא. וְכֵן אֲצַטְרִיךְ כְּדַקְאֲמָרְנִי, בְּגִין לְיַחַדָּא יַחֲוּדָא
 שְׁלִים כְּדַקָּא יְאוּת. וּפְאִין אֵינִין צַדִּיקוּא דִּידְעִי
 לְסַדְרָא שְׁבַחָא דְּמֵאֲרִיחוֹן כְּדַקָּא יְאוּת וּלְמַבְעֵי

 לשון הקודש

וגו'.

כְּמוֹ זֶה אָמַר יַעֲקֹב. בְּתַחֲלָה פִּרְשׁ
 הַדְּבָר פְּרָאוּי, וְאַחַר כֵּן הִסְתִּיר הַדְּבָר
 שְׁתַּלּוּי בְּהִגִּיזוֹן הַלֵּב שְׁלֵא צְרִיךְ לְפָרֵשׁ,
 שְׁכַתוּב (בראשית לב) וְשִׁמְתִי אֶת זְרַעְךָ כְּחוֹל
 הַיָּם אֲשֶׁר לֹא יִסְפֵּר מֵרֹב. כֵּאֵן הוּא דְּבָר
 הַתַּלּוּי בְּלִבָּא שְׁלֵא צְרִיךְ לְפָרֵשׁ, וְכֵן צְרִיךְ
 כְּמוֹ שְׁאַמְרְנֵנוּ, כְּדִי לְיַחַד יַחֲוּד שְׁלִים

וְעַל זֶה צְרִיךְ הַדְּבָר לְהַתְּפָרֵשׁ בְּפֶה,
 וְדָבָר שְׁתַּלּוּי בְּלִבָּא, וְהַכֵּל סוּד הוּא. אַחַד
 כְּנֶגֶד דְּרַגְנָה תַתְּחוּנָה, וְאַחַד כְּנֶגֶד דְּרַגְנָה
 עֲלִיוּנָה. דְּבָר שְׁהַתְּפָרֵשׁ, כְּנֶגֶד דְּרַגְנָה
 תַתְּחוּנָה שְׁהַצְטְרִיךְ לְהַתְּפָרֵשׁ. אוֹתוֹ
 שְׁתַּלּוּי בְּלִבָּא הוּא כְּנֶגֶד דְּרַגְנָה פְּנִימִית
 יוֹתֵר, וְהַכֵּל הוּא כְּאַחַד. וְעַל זֶה אָמַר
 יְהוּ לְרַצוֹן אֲמִירי פִי וְהִגִּיזוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ

בְּעוֹתְהוֹן, וּבְגִין בְּךָ כְּתִיב (ישעיה מט) וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי
 אַתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאֵר. (ס"א כתיב גם את השני גם את
 השלישי וגו', שלש פעמים גם, רמז (גליון, ג"ם ראשי תיבות גואל משה גואל מרדכי גואל
 משיח) לשלש גאולות על ידי שלשה צדיקים משה מרדכי משיח שעתיד לגאלנו בקרוב):

וַיִּזְתֶּר יַעֲקֹב לְבָדוֹ וְגו'. רַבִּי חֵיִיא פָּתַח וַאֲמַר, (תהלים
 צא) לֹא תֵאָנֶה אֱלֹהֵי רָעָה וְנִנְעַע לֹא יִקְרַב
 בְּאַהֲלָךְ. תָּא חַוִּי, כִּד בְּרָא קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא עֲלֵמָא
 עֲבַד בְּכָל יוֹמָא וַיּוֹמָא (דף קסט ע"ב) עֲבִידֵיהּ דְּאַתְחַזִּי לִיהּ
 וְהָא אוֹקְמוּתָהּ. וַאֲתַמָּר, (ד"א ל"ג וְאִי תִימָא) בְּיוֹמָא רַבִּיעָא
 עֲבַד נְהוּרִין. וּכְדִין אֲתַבְּרִי סִיחָרָא חֶסֶר, נְהוּרָא
 דְּאַזְעִירַת גְּרָמָה, וּבְגִין דְּאִיהִי מְאֹרַת חֶסֶר וְא"ו,
 אֲתִיְהִיב דְּוִכְתָּא לְשִׁלְטָאָה כָּל רוּחִין וְשַׁדִּין וְעֲלֵעוּלִין
 וּמְזִיקִין וְכָל רוּחֵי מְסֻאֵבִי.

לשון הקודש

וְנִנְעַע לֹא יִקְרַב בְּאַהֲלָךְ. כִּי רָאָה,
 כְּשֶׁבְרָא תְּקֻדָּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם,
 עָשָׂה בְּכָל יוֹם וַיּוֹם מַעֲשָׂהוּ הִרְאִי לוֹ,
 וְהִרִי פְּרִשׁוּהּ. וְנִתְפָּאֵר, וְאִם תֹּאמְרוּ בְּיוֹם
 הַרְבִּיעִי עָשָׂה מְאֹרֹת, וְאִזּוּ נִבְרָאָה
 הַלְבָנָה חֶסֶדָה, אִזּוּ שְׁהַקְטִינָה עֲצָמָה,
 וּמִשׁוֹם שְׁהִיא מְאֹרַת חֶסֶר וְא"ו, גִּתָּן
 מְקוֹם לְשִׁלְטַת כָּל הַרוּחֹת וְהַשְּׁדִים
 וְרוּחֹת סְעָרָה וּמְזִיקִים וְכָל רוּחֹת
 הַמְּסֻאָה.

כְּרָאוּי. אֲשֶׁרִי הַצְּדִיקִים שְׂיֻדְעִים לְסִדְר
 שְׂבַח רְבוּנָם כְּרָאוּי וְלִבְקָשׁ בְּקִשְׁתָּם,
 וְלִכֵּן כְּתוּב (ישעיה מט) וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי אַתָּה
 יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאֵר. (ס"א כתיב גם
 את השני גם את השלישי וגו'. שלש פעמים גם,
 רמז (ג"ם ראשי תבות: גואל משה. גואל מרדכי.
 גואל משיח) לשלש גאולות על ידי שלשה צדיקים,
 משה מרדכי משיח, שעתיד לגאלנו בקרוב).

וַיִּזְתֶּר יַעֲקֹב לְבָדוֹ וְגו'. רַבִּי חֵיִיא פָּתַח
 וַאֲמַר, (תהלים צא) לֹא תֵאָנֶה אֱלֹהֵי רָעָה

בְּלֵחוּ סִלְקִין וְשִׁאטִין בְּעֵלְמָא לְאַסְטָאָה, וְאַתְּמִנּוּן
 בְּדוּכְתֵי דְאַתְחֵרִיבוּ, וּבְחֵקְלִין תְּקִיפִין
 וּבְמִדְבְּרִין חֵרִיבִין. וּבְלֵחוּ מְסִטְרֵי רוּחַ מְסִאָבָא.
 וְהָא אֶתְמַר דְּהָא רוּחַ מְסִאָבָא דְאַתְיָא מִנְחָשׁ
 עֲקִימָאָה אִיהוּ רוּחַ מְסִאָבָא מִמָּשׁ. וְאִיהוּ אֶתְמִנָּא
 בְּעֵלְמָא לְאַסְטָאָה בַר נָשׁ לְגַבִּיּוּת, וְעַל דָּא יִצְר
 חֵרַע שְׁלִיט בְּעֵלְמָא.

וְאִיהוּ אֶתְמִנֵי לְגַבִּיּוּתוֹ דְּבְנֵי נָשָׂא וְאַשְׁתַּכַּח עִמְהוֹן.
 וּבְעֲקִימוֹ וּבְתַסְקוּפִין אֶתִי לְגַבִּיּוּתוֹ לְאַסְטָאָה
 לִזְנוֹן מְאַרְחֵי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּמָה דְאַסְטֵי לְאַדָּם
 קִדְמָאָה וְגָרִים מוֹתָא לְכָל עֵלְמָא, חָכֵי נָמֵי אֶסְטֵי לְהוּ
 לְבְנֵי נָשָׂא וְגָרִים לִזְנוֹן לְאַסְתָּאָבָא.

וּבִמָּאן דְאַתִי לְאַסְתָּאָבָא אִיהוּ מְשִׁיךְ עֲלֵיהּ הֵהוּא
 רוּחַ מְסִאָבָא וְאַתְדַּבִּיק בְּחֵדִיּוּת, וּכְמָה אֵינּוּן

לשון הקודש

וְהוּא הַתְּמִנָּה אֲצֵל בְּנֵי אָדָם וְנִמְצָא
 עִמָּם, וּבְעֲקִמוּמִיּוֹת וּבְתַחְבּוּלוֹת כָּא
 אֲלֵיהֶם לְהַסְטוֹתָם מִדְּרַכֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא. כְּמוֹ שֶׁהִסְטָה אֶת אָדָם הָרִאשׁוֹן
 וְגָרַם מוֹת לְכָל הָעוֹלָם, כִּךָּ גַם מְסִטָּה
 בְּנֵי אָדָם וְגוֹרֵם לָהֶם לְהַסְטָא.

וְיֵמִי שְׂבָא לְהַסְטָא, מוֹשֵׁךְ עָלָיו אוֹתוֹ
 רוּחַ סְמָאָה וְנִדְבָק עִמּוֹ. וּכְמָה הֵם

כְּלָם עוֹלִים וּמְשׁוּמְטִים בְּעוֹלָם לְהַסְטוֹת,
 וְנִתְמַנּוּ בְּמִקוּמוֹת חֵרְבִים וּבְשָׂדוֹת
 חֲזָקִים וּבְמִדְבְּרוֹת חֵרְבִים, וּכְלָם מִצַּד
 רוּחַ הַסְטָאָה. וְהָרֵי נִתְבָּאָר שְׁהָרֵי רוּחַ
 הַסְטָאָה בָּאָה שְׂבָאָה מִנְחָשׁ הָעֵקְלָתוֹן,
 הוּא רוּחַ סְמָאָה מִמָּשׁ, וְהוּא הַתְּמִנָּה
 בְּעוֹלָם לְהַסְטוֹת בְּן אָדָם אֲלָיו, וְעַל זֶה
 יִצְר חֵרַע שׁוֹלֵט בְּעוֹלָם.

דְּזַמִּינִין לְסַאֲבָא לִיהּ וּמְסַאֲבִין לִיהּ, וְאִיהוּ מְסַאֲב, וְסַאֲבִין לִיהּ בְּתַאי עֲלָמָא וּבְתַהוּא עֲלָמָא וְהָא אֲתַמַּר.

וּבְשַׁעֲתָא דְאֲתִי בַר נָשׁ לְאֲתִדְכָּאָה, תְּהוּא רוּחַ מְסַאֲבָא אֲתַפְּיִיא קַמִּיהּ וְלֹא יָכִיל לְשַׁלְטָאָה עֲלוּי, וּכְדִין פְּתִיב, (תהלים צא) לֹא תֵאָנֶה אֵלֶיךָ רָעָה וְנִגַּע לֹא יִקְרַב בְּאַהֲלֶיךָ. אָמַר (ס"א כְּדָאֲמַר) רַבִּי יוֹסִי לֹא תֵאָנֶה אֵלֶיךָ רָעָה, דָּא לִילִית, וְנִגַּע לֹא יִקְרַב בְּאַהֲלֶיךָ, אֵלִין שְׂאָר מְזִיקִין, וְהָא אוּקְמוּהּ וְאֲתַמַּר.

רַבִּי אֲלַעְזָר אָמַר הָא אֲמַרְן דְּלֹא יִפּוּק בַר נָשׁ יְחִידָאָה בְּלִילְיָא, וְכָל שְׂפִין בְּזַמְנָא דְסִיחָרָא אֲתַבְּרִיאת וְתוּה חֲסָרָה, וְאוּקְמוּהּ. דְּהָא כְּדִין רוּחָא מְסַאֲבָא שְׁלֹטָא, וְדָא הוּא רוּחַ רָעָה, מָאן רָעָה, דָּא חוּיָא בִישָׂא. וְנִגַּע, דָּא הוּא מָאן דְּרָכִיב עַל חוּיָא. רָעָה וְנִגַּע פְּתִדָּא אֵינּוּן.

לשון הקודש

לילית. ונגע לא יקרב באהלך - אלו שאר מזיקים, והרי פרשוה ונתבאר. רבי אלעזר אמר, הרי אמרנו שלא יצא אדם יחידי בלילה, וכל שפן פשה לבנה נבראה והיתה חסרה, ובארוה שהרי אז רוח טמאה שולטת, וזהו רוח רעה. מי רעה? זה נחש הרע, ונגע זהו מי שרוכב על הנחש. רעה ונגע הם באחד.

שמוננים לטמא אותו, ומטמאים אותו והוא טמא, ומטמאים אותו בעולם הזה ובאותו עולם, והרי נתבאר.

ובשעה שבא בן אדם להטהר, אותו רוח טמאה נכפה לפניו ולא יכול לשלט עליו, ואז פתוב לא תאנה אליך רעה ונגע לא יקרב באהלך. אמר ובשארן רבי יוסי, לא תאנה אליך רעה - זו